AVİM Yorum • No: 2014 / 85 • Kasım 2014

# GELECEĞE DOĞRU BAKÜ: İSRAİL'İN GERÇEK MÜTTEFİKİ ERMENİSTAN DEĞİL, AZERBAYCAN'DIR

**Maxime GAUIN**

**Maxime GAUIN & Alexander MURINSON**

Haaretz, 29.10.2014

Yair Auronun İsrail, Azerilere Silah Satmamalıdır[i] yazısı; asılsız suçlamalar, saçma ilişkilendirmeler ve kasıtlı bir öfkeden oluşan tuhaf bir birleşimdir. Auron yazısında; İsrailin kendi bölgesindeki en önemli müttefikine, yani soykırım yapmakla veya Ermenilere karşı soykırım emelleri taşımakla asılsız bir şekilde suçladığı Azerbaycana silah satmaması gerektiği savını ortaya koymaktadır.

Auronun yazısında İsrailin ulusal çıkarlarından hiçbir şekilde bahsedilmemektedir. İsrail ile yeni bağımsızlık kazanmış Azerbaycan arasında diplomatik ilişkilerin 1991de kurulmasından bu yana ikili ilişkiler istikrarlı bir şekilde gelişmiştir. Günümüzde İsrailde tüketilen petrolün %40ı, İsrailin yüksek teknoloji sektörünün çok önemli bir müşterisi olan Azerbaycandan gelmektedir. Ermenistan hükümeti ise bu zaman diliminde İranlı mollalar ile yakın ilişkiler kurmuştur.

İsrail ile Azerbaycan arasındaki ilişkiler ilerledikçe, Ermenistanda ve Ermeni diasporasında İsrail ve Yahudilerin kötülendiği ve canavarlaştırıldığı ırkçı eleştiriler daha sık ortaya çıkmaya başlamıştır. Ermenistan artık sürekli olarak ırkçılığa yaklaşan kin dolu bir milliyetçilik üzerinden varlığını sağlayan, tek etnik yapılı bir ülke haline gelmiştir. Henüz 1970ler ve 1980lerde, Ermenistan'ın Kurtuluşu için Ermeni Gizli Ordusu (ASALA) terör grubu mensupları, 1972 Münih Olimpiyat Oyunlarına katılan İsrail delegasyonuna saldıran kötü şöhretli Kara Eylül terör örgütü mensupları ile Lübnanın Bekaa Vadisindeki Filistinli kamplarında omuz omuza eğitim görmüşlerdir.

Auronun Azerbaycan tasviri gerçeklerle taban tabana zıttır. Bu ülkede Museviler ve Hristiyanlar  Azerbaycanlı Ermeniler dâhil  Müslüman çoğunluk ile aynı hakları sahiptir. Yakın zamandaki ihtilaf 1987 yılında, Azerilerin Ermenistan ve özerk Karabağ bölgesinden atılmasından sonra başlamıştır. Rusyanın ve Ermeni diasporasının milliyetçi örgütlerinin

desteğini elde etmiş olan ve yeni bağımsız olmuş Ermenistan, 1992 yılında Azerbaycana saldırarak sadece Karabağı değil, aynı zamanda ezici Azeri çoğunluğunun olduğu yedi bölgeyi alarak Azerbaycanın topraklarının %20sini işgal etmiştir. İşgal edilen bölgelerdeki Azerilerin tamamı ya o bölgelerden atılmış ya da katledilmiştir. Hocalı kasabasında 600 Azeri sivil Ermeni silahlı kuvvetleri tarafından sistematik bir şekilde yok edilmiştir.

Bu koşullar altında Azerbaycanda savaş yanlısı bir söylemin devam ediyor olması şaşırtıcı değildir (Alsace-Lorrainenin Almanya tarafından işgali sebebiyle 1871-1914 yılları arasında Fransadaki tepkiyi düşünün), ancak buna rağmen Azerbaycanda devlet destekli ırkçılık, toplama kampı ve de tabii ki gaz odaları yoktur. Azerbaycan hükümeti, hukuka aykırı bir şekilde Ermenistan tarafından işgal altında olan topraklarını barışçıl yollardan geri almayı tercih ettiğini her zaman belirtmiştir. Azerbaycanı Nazi Almanyasıyla karşılaştırmak bir saçmalıktan ibarettir.

Bu yapılan karşılaştırma, Ermenistanın mevcut resmi ideolojisi dikkate alındığında daha saçma bir hale gelmektedir: 1998den beri iktidarda olan Ermenistan Cumhuriyet Partisi, bir Ermeni Devrimci Federasyonu (EDF, Taşnaklar) lideri olan Garegin Nzhdehe (1886-1955) olan sadakatini açıkça belirtmektedir. Başka bir ülkeden Hitleri desteklemeyi faydalı ama yetersiz gören Nzhdeh, İkinci Dünya Savaşının başında Almanyaya giderek, Hitlerin Nazi Almanyası tarafından işgal edilen doğu bölgeleri bakanı Alfred Rosenbergin onayıyla 1942de kurulan Ermeni Ulusal Konseyi mensubu olmuştur.

Ermenistanın bağımsızlığını takiben bir metro istasyonu dahil bir takım yerlere Nzhdeh ismi verilmiştir. Ermenistanda aynı zamanda Nzhdehin bir ortağı olan, Wehrmachtın (Nazi Almanyası silahlı kuvvetleri) 812. Ermeni taburu komutanlığını yapmış ve aynı zamanda Abwehr (Alman askeri istihbarat servisi) için ajanlık yapmış Drastamat Kanayan (Dro) adına bir anıt bulunmaktadır. Bir Sovyet hapishanesinde ölmüş Nzhdehden daha şanslı (ve belki de daha hazırlıklı) olan Dro, Sovyetlerden kaçmış ve Amerikan desteğini elde edebilmek için bir CIA ajanı olmuştur.

Mevcut Ermenistan hükümetini ve EDFyi destekleyen basın, kendi fikirlerini paylaşmayan Ermenilere karşı çoğunlukla Yahudi karşıtı bir söylem kullanmaktadır. Yahudi karşıtı ifadeler günümüz Ermenistanında sürekli olarak tekrarlanmaktadır. Ermenistanda Holokost adına dikilen tek anıt tekrar tekrar tahrip edilmiştir, ancak failler hiçbir zaman tutuklanmamıştır. Bu anlatılanlara bir başka dikkat çekici örnek ise neo-Nazi Ermeni Aryanlar Birliğinin neredeyse cezadan muaf tutulmasıdır.

Kısacası, Auronun söyledikleri tamamen yanlıştır: İsrailin ulusal çıkarları çerçevesinde yanlıştır, Azerbaycan çerçevesinde yanlıştır ve Ermenistan çerçevesinde yanlıştır.

** Bu makale AVİM uzmanı Mehmet Oğuzhan Tulun tarafından çevrilmiştir. Makale orijinal olarak Haaretzde yayınlamıştır: http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.623390*

[i] Yair Auron, Israel must not sell arms to the Azeris, *Haaretz*, http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.622701

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: GAUIN, Maxime. 2026. "GELECEĞE DOĞRU BAKÜ: İSRAİL'İN GERÇEK MÜTTEFİKİ ERMENİSTAN DEĞİL, AZERBAYCAN'DIR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2014 / 85. Kasım 19. Erişim Kasım 22, 2026. https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/GELECEGE-DOGRU-BAKU-ISRAIL-IN-GERCEK-MUTTEFIKI-ERMENISTAN-DEGIL-AZERBAYCAN-DIR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
**Tel**: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
**E-Posta**: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

*© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır*